

УДК 330.352:338.432

ШЛЯХИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

WAYS TO INTENSIFY AGRICULTURAL PRODUCTION

АНФАРОВИЧ Є.Г., ПОПОВ Д.О., студенти магістратури*

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

В статті розглядаються питання інтенсифікації сільськогосподарського виробництва. Визначено, що кожна галузь має специфічні шляхи інтенсифікації, а в цілому інтенсифікація відбувається під впливом науково-технічного прогресу.

Ключові слова: інтенсифікація, ресурси підприємства, екстенсивний та інтенсивний напрямки розвитку, показники рівня інтенсифікації сільськогосподарського виробництва, науково-технічного прогресу.

The article deals with the issues of intensification of agricultural production. It is determined that each industry has specific ways of intensification, and in general the intensification is under the influence of scientific and technological progress.

Key words: intensification, enterprise resources, extensive and intensive direction of development, indicators of the level of intensification of agricultural production, scientific and technological progress.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Практика господарювання підприємств аграрної сфери вимагає прикладання більших зусиль в області інтенсифікації всіх процесів сільськогосподарського виробництва. Інтенсифікація сільського господарства – важлива економічна стратегія. Становлення і розвиток аграрного виробництва на основі інтенсифікації забезпечує дохідну роботу підприємства, що суттєво поліпшує життєві умови сільського населення, а вони, як відомо, в даний час значно гірше тих, хто проживає в містах, хоча тут чимало невирішених проблем. Інтенсифікація сільського господарства включає всі напрями розвитку економіки сільськогосподарських підприємств на основі широкого використання досягнень науково-технічного прогресу і безпосередньо впливає на кінцеві результати виробництва [1].

На сучасному етапі для більшості сільськогосподарських підприємств проблемою інтенсифікації є збільшення виходу високоякісної продукції з розрахунку на одиницю земельної площі або на голову худоби, а також підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва. Засобом розв'язання цієї проблеми є додаткові вкладення, що зумовляють концентрацію уречевленої і живої праці на одній і тій самій земельній площі, а в тваринництві – на голову худоби [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Змістовному аналізу інтенсифікації присвячені праці Березівського П.С., Тналіча О.В., Шарко В.В., Дергач І.В. та інших вчених.

Формулювання цілей статті. Сформулювати шляхи інтенсифікації аграрного виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільське господарство нашої країни протягом багатьох років розвивалось на основі поєднання екстенсивного та інтенсивного напрямів, що забезпечувало вдосконалення структури виробництва, підвищення продуктивності праці і збільшення виходу продукції. В сучасних умовах інтенсифікація сільського господарства є головним напрямом його розвитку і основним джерелом підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва, що забезпечує зміцнення економіки аграрних підприємств. У процесі інтенсифікації додаткові вкладення треба розглядати в органічній єдності з результатами виробництва. Отже, інтенсифікація сільського господарства – це концентрація засобів праці на одиницю земельної площі з метою збільшення виходу сільськогосподарської продукції і поліпшення її якості.

* Науковий керівник – Бобловський О.Ю., к.ф.н., доцент

За характером об'єкта інтенсифікація тваринництва суттєво відрізняється від інтенсифікації сільськогосподарського виробництва в цілому, а також від інтенсифікації рослинництва. В рослинництві об'єктом інтенсифікації є земля, яка в процесі розширеного відтворення підвищує родючість, а тому є вічним засобом сільськогосподарського виробництва і невід'ємною його умовою.

У тваринницьких галузях об'єктом інтенсифікації є відповідне поголів'я продуктивної худоби і птиці. Тварини мають певні продуктивні можливості, зумовлені переважно хімічними, біологічними особливостями. Тварини як засоби виробництва інтенсивно використовуються лише протягом певного періоду, який закінчується після вибракування їх у зв'язку із зниженням продуктивності і недоцільністю утримання.

Специфічні особливості об'єктів інтенсифікації виробництва у рослинництві і тваринництві зумовляють відмінності в організації розширеного відтворення в цих галузях. Збільшення виробництва тваринницької продукції здійснюють за рахунок як зростання поголів'я худоби, так і підвищення її продуктивності. При раціональному поєднанні інтенсивного і екстенсивного шляхів забезпечують високі темпи розвитку тваринництва і підвищення його ефективності.

Матеріальною основою інтенсифікації аграрного виробництва є науково-технічний прогрес, метою – збільшення обсягу продукції, підвищення ефективності виробництва. Науково-технічний прогрес – це процес розвитку та застосування досягнень науки і техніки у виробництві, що зумовлює вдосконалення техніки, технології та організації виробництва на основі механізації й електрифікації виробничих процесів, хімізації, меліорації земель, впровадження більш продуктивних сортів рослин та порід тварин, підвищення професійного рівня працівників.

Науково-технічний прогрес пов'язаний також із розвитком організації виробництва і управлінням ним, оскільки за їх допомогою здійснюється об'єднання земельних, матеріальних та трудових ресурсів в єдиний процес виробництва. Під впливом науково-технічного прогресу вдосконалюється соціальна підсистема: поліпшуються умови праці, зростає професійний і культурний рівень працівників.

У процесі інтенсифікації сільськогосподарського виробництва до землі прикладається уречевлена (у вигляді різноманітних речових елементів і енергії (тракторів, комбайнів, сільськогосподарських машин, автомобілів, добрив, палива, електроенергії тощо) і жива праця, кількістю яких з розрахунку на одиницю земельної площі характеризується рівень інтенсивності.

У тваринництві підвищення продуктивності і ефективності виробництва базується на розведенні більш продуктивних порід худоби, впровадженні прогресивних форм організації і оплати праці.

Висновки. Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва полягає в тому, що ефективність технічних вдосконалень засобів і предметів праці виявляється не прямо, а через функціонування землі. За інтенсивного розвитку сільськогосподарського виробництва збільшення виходу продукції здійснюється за рахунок додаткових вкладень, спрямованих на впровадження досягнень науки, передової техніки і прогресивної технології, які зумовляють зростання врожайності культур та продуктивності поголів'я худоби.

Література.

1. **Гацура Я.Т.** Методологічні положення інтенсифікації аграрного виробництва на інноваційній основі / **Я.Т. Гацура** // *Економіка АПК*. – 2005. – № 6. – С. 61-63.
2. **Дергач І.В.** Інтенсифікація та інтенсивність розвитку сільськогосподарського виробництва в Україні / **І.В. Дергач** // *Економіка АПК*. – 2007. – № 3. – С. 43-45.

